

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ
Т.Қ.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ

«6D041600 – Өнертану»
/бейнелеу өнерінің тарихы мен теориясы/ мамандығы
бойынша PhD докторантураға қабылдау емтиханының
БАҒДАРЛАМАСЫ

Алматы, 2018

1. **ҚҰРАСТЫРУШЫ:** өнертану кандидаты, «Бейнелеу өнерінің тарихы мен теория» кафедрасының профессоры Шкляева С.А., өнертану кандидаты, «Бейнелеу өнерінің тарихы мен теория» кафедрасының аға оқытушысы Шарипова Д.С.

Шкляева С.А. «04» 05 2018 ж.

Шарипова Д.С. «04» 05 2018 ж.

2. **БЕКІТІЛДІ:**

«Бейнелеу өнерінің тарихы мен теория» кафедрасының мәжілісінде талқыланып бекітілді «10» 05 2018 ж. № 10 хаттама

Кафедра меңгерушісі Оразқұлова Қ.С.

3. **КЕЛІСІЛГЕН:**

Оқу-әдістемелік кеңестің жетекшісі

Гизатова Г.Б. «14» 05 2018 ж.

ЖКБҒТЖ жетекшісі

Есенбекова Г.Ж. «14» 05 2018 ж.

4. **БЕКІТІЛГЕН:**

Ғылыми істер жөніндегі проректор Халықов Қ.З. «14» 05 2018 ж.

Докторантураға қабылдау емтихандарының бағдарламасы осыған дейінгі жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру сатысының бағдарламасы (магистратура) негізінде құрастырылады.

6D041600 – Өнертануға мамандығы бойынша докторантураға мамандық бойынша даярлаудың негізгі талаптары:

I. Докторантураға қабылданатындардың түсінігі болу керек:

- өнертанудағы заманауи әдістер мен зерттеу әдістемесін пайдалану арқылы жүргізілетін зерттеу және жеке талдауда қол жеткізетін ақпарат жайлы;
- ғылыми-зерттеу және қолданбалы міндеттерді шешу барысында басқа саладағы білім нәтижесін пайдалана алу мен пәнаралық байланыс жайлы;

білуі керек:

- өнер тарихы бойынша зерттеулерде пайдаланылатын заманауи ғылыми стратегиялар мен әдістемелік принциптерді;
- өнертану теориясын;
- өнертану тарихнамасын;
- жалпы және отандық өнер тарихын;
- әлемдік және отандық өнер тарихының қалыптасуына әсер еткен суретшілердің шығармашылығын.

Іскерлігі болуы керек:

- магистратура пәндерінің іргелі және қолданбалы білімін пайдалану;
- өнер тарихының эволюциясындағы тарихи-мәдени, формальды-бейнелік, семантикалық, әлеуметтік-мәдени және өнер тарихындағы басқа да аспектілерді, сонымен қатар, жалпы және отандық өнер тарихындағы процестердің дамуындағы дара және өркениетті құрамдас бөліктерін талдау және түсіндіре алу.

дағдылы болуы керек :

- болашағы зор ғылыми-зерттеу және қолданбалы міндеттерді қою және шешім шығаруға;
- кешендік ғылыми әдістері негізінде дәйекті деректерді талдау, синтездеу және сыни тұрғыдан түсінуге;
- магистратураның кәсіби саласына сәйкес зерттеу жұмыстарына;
- инновациялық әрекеттерге;

құзыретті болуы керек:

- кәсіби саласында білімі мен біліктілігін пайдалана отырып, сонымен қатар принциптер мен кәсіби міндеттерді қою мен шешу тәсілдері туралы білімі, әдеби мен психология қатынасы, ойлау мен іс-әрекет рефлексиясы және еңбекті белсендіру мен мотивацияландыру әдісі.

Қабылдау емтихандары «Магистратура және PhD докторантураға қабылдау туралы Ережеге» сәйкес ауызша жүргізіледі.

II Пән атауы және олардың негізгі бөлімдері

1. «XIX-XX ғғ. ҚАЗАҚСТАН ӨНЕР ТАРИХЫ»

Пәннің мазмұны. XIX-XX ғғ. Қазақстан өнері тарихының негізгі кезеңдері, оның тарихи уақыттың ерекшелігі. Түрлі тарихи кезеңнің дүниетанымдық көріністегі өзгерістері және осы үдерістің өнердегі көрінісі. Өнердің дамуындағы сабақтастық пен жаңашылдық.

I бөлім. Жаңа заман Қазақстан өнері

Тақырып 1. XIX ғасыр өнері.

II бөлім. Жаңа заман Қазақстан өнері

Тақырып 2. XX ғасыр өнері.

Тақырып 3. Тәуелсіз Қазақстан өнері

«XIX-XX ғғ. Қазақстан өнер тарихы» пәні бойынша ұсынылатын әдебиеттер тізімі

Негізгі:

I бөлім. Жаңа заман Қазақстан өнері

Кіріспе дәріс

1. Шкляева С., Муратаев К. История искусств Казахстана. В 3-х т. (русский). – Алматы: Онер, 2011. – Том 1: Прикладное искусство. – 192 с.
2. Галимжанова А., Глаудинова М. История искусств Казахстана. В 3-х т. (русский). – Алматы: Онер, 2011. – Том 2: Архитектура. – 192 с.
3. Барманкулова Б. История искусств Казахстана. В 3-х т. (русский). – Алматы: Онер, 2011. – Том 3: Живопись. Графика. Скульптура. – 192 с.

Тақырып 1. XIX ғасыр өнері

1. Бисенбаев А. Мифы древних тюрков. – Алматы: Ан-Арыс, 2008. – 120 с.
Галиев В. З. Казахстан в творчестве художников XIX века. – Алматы: Онер, 2005. – 160 с.
2. Галимжанова А., Глаудинова М. История искусств Казахстана. В 3-х т. (русский). – Алматы: Онер, 2011. – Том 2: Архитектура. – 192 с.
3. Ибраева К.Т. Казахский орнамент. – Алматы: Онер, 1994. – 128 с.
4. Ергалиева Р. А. Казахстан в творчестве русских и европейских художников / История казахского искусства. Том 3: Искусство Казахстана нового и новейшего времени. – Алматы: Арда+7, 2013. – С. 14-31.
5. Золотарева Л. Р. Этнохудожественное наследие Чокана Валиханова // В мире науки и искусства: вопросы филологии, искусствоведения и культурологии: сб. ст. по матер. XI междунар. науч.-практ. конф. Часть II. – Новосибирск: СибАК, 2012.
6. Традиционная одежда казахов (научный каталог) – Алматы: Онер, 2009. – 344 с.
7. Маргулан А. Х. О художественном наследии Чокана Валиханова // Валиханов Ч. Ч. Собр. соч.: В 5 т. – Алма-Ата, 1972. – Т. 5. – С. 5-28.
8. Маргулан А.Х. Казахское прикладное искусство. – Алма-Ата: Онер, 1986. – Т. 1. – 256 с.
9. Шаханова Н. Ж. Мир традиционной культуры казахов (этнографические очерки). – Алматы: Казахстан, 1998. – 184 с.

10. Шкляева С., Муратаев К. История искусств Казахстана. В 3-х т. (русский). – Алматы: Онер, 2011. – Том 1: Прикладное искусство. – 192 с.

II бөлім. Жаңа заман Қазақстан өнері.

Тақырып 2. XX ғасыр өнері.

1. Батурина О. В. Пейзажная живопись Казахстана. – Алматы: Арекет, 2009. – 163 с.
2. Барманкулова Б. К. Искусство Казахстана. Изобразительное искусство. Т 3. – Алматы: Онер, 2011. – 192 с.
3. Галимжанова А., Глаудинова М. История искусств Казахстана. В 3-х т. (русский). – Алматы: Онер, 2011. – Том 2: Архитектура. – 192 с.
4. Голомшток И. Тоталитарное искусство. – М.: Галарт, 1994. – 296 с.
5. Грани реализма: Художественный альбом с репродукциями произведений живописи, графики и скульптуры мастеров изобразительного искусства Казахстана / автор вступ. статьи Г. К. Шалабаева. – Алматы. Художественная галерея «Ою», 2004. – 256 с.
6. Ергалиева Р. А. Этническое и эпическое в искусстве Казахстана. – Алматы: ИД Жибек жолы, 2011. – 432 с.
7. Ергалиева Р. А. Этнокультурные традиции в современном искусстве Казахстана. Живопись, скульптура. – Алматы: НИЦ «Галым», 2002. – 183 с.
8. Ергалиева Р. А. Феномен степи в живописи. Монография.– Алматы: Арда, 2008. – 120 с.
9. Жумақын Қайрамбаев. Альбом / автор вступ. статьи Б. Е. Уморбеков. – Алматы: Онер, 2008. – 160 с.
10. Ибраева В. Искусство Казахстана. Постсоветский период. – Алматы: Тонкая грань. 2014. – 144 с.
11. Искусство Казахстана нового и новейшего времени. – Алматы: Арда+7, 2013. – 864 с.
12. Изобразительное искусство Казахстана. XX век / сост. К. Ли. – Алматы: Атамұра, 2002. – 400 с.
13. Кобжанова С. Мировые художественные традиции в развитии живописи Казахстана (1930-1980-е годы). – Алматы, 2012. – 164 с.
14. Мажитов С. Ф. Национальный стратегический проект «Культурное наследие» в контексте современной истории Казахстана. – Алматы: Ассоциация издателей и книгораспространителей Казахстана, 2013. – 328 с.
15. Нурланова К. Человек и мир: казахская национальная идея. – Алматы: Каржы-каражат, 1994. – 48 с.
16. Сарыкулова Г.-Ч. М. Очерки-Воспоминания. – Алматы: Онер, 2009. – 120 с.
17. Сергей Калмыков: альбом / авт. вступ. статьи В. С. Бучинская. – Алма-Ата: Онер, 1991. – 160 с.
18. 100 шедевров искусства Казахстана. Живопись. Скульптура. Графика. – Алматы: ИД Жибек жолы, 2009. – 264 с.
19. Труспекова Х. Х. Авангардные идеи XX века в живописи и актуальном искусстве Казахстана // Искусство эпохи постмодернизма. – Алматы: ИД Credos, Инс. лит. и иск. им. М. О. Ауэзова МОН РК, 2011. – 376 с.
20. Юсупова А. К. Живопись Казахстана 1980 – 1990-х гг.: пути и поиски. – Астана: Фолиант, 2009. – 152 с.
21. Шарипова Д. С. Очерки казахского изобразительного искусства. – Алматы: Арда, 2008. – 120 с.
22. Шихзаманова Л. Поиск разрушенного «Дома» // Национальные традиции и постмодернизм. Живопись и скульптура 1960-1980-х годов в СССР / отв. ред. О. А. Юшкова. – М.: Государственная Третьяковская галерея, 1993. – С. 39-57.
23. Шкляева С., Муратаев К. История искусств Казахстана. В 3-х т. (русский). – Алматы: Онер, 2011. – Том 1: Прикладное искусство. – 192 с.

Тақырып 3. Тәуелсіз Қазақстан өнері.

1. Барманкулова Б. К. Искусство Казахстана. Изобразительное искусство. Т 3. – Алматы: Онер, 2011. – 192 с.
2. Галимжанова А., Глаудинова М. История искусств Казахстана. В 3-х т. (русский). – Алматы: Онер, 2011. – Том 2: Архитектура. – 192 с.
3. Ибраева В. Искусство Казахстана. Постсоветский период. – Алматы: Тонкая грань. 2014. – 144 с.
4. Идея независимости в изобразительном искусстве Казахстана – Алматы: ИЛИ МОН РК, 2011. – 420 с.
5. Искусство Казахстана нового и новейшего времени. – Алматы: Арда+7, 2013. – 864 с.
6. Изобразительное искусство Казахстана. Период независимости. – Алматы: Арда, 2009. – 344 с.
7. Труспекова Х. Х. Авангардные идеи XX века в живописи и актуальном искусстве Казахстана // Искусство эпохи постмодернизма. – Алматы: ИД Credos, Инс. лит. и иск. им. М. О. Ауэзова МОН РК, 2011. – 376 с.
8. Шкляева С., Муратаев К. История искусств Казахстана. В 3-х т. (русский). – Алматы: Онер, 2011. – Том 1: Прикладное искусство. – 192 с.

Қосымша әдебиеттер:

1. Абаев Н. В., Аюпов Н. Г. Тенгрианская цивилизация в духовно-культурном и геополитическом пространстве Центральной Азии. Тенгрианство и этноэкологические традиции тюркомонгольских народов Внутренней Азии. – Абакан, 2009. – Ч. 1. – 250 с.
2. Антология искусства Казахстана. Живопись. – Алматы: Золотая книга, 2004. – 376 с.
3. Алпысбай Казгулов. Живопись. – Алматы: Изд. дом, 2007. – 208 с. Армат Бектасов. Каталог / Авт. вступ. статьи Даг Биндер. – Астана, 2008.
4. Батурина О.В. Исчезающий город. О. Кацюба. Каталог. – Алматы, 2002. – <http://alprimamax.ru/node/10>
5. Гюнтер Х. Пути и тупики изучения искусства и литературы сталинской эпохи: пер. с нем. // Новое литературное обозрение. – 2009. – № 1 (95). – С. 287-299.
6. Декоративное искусство Казахстана. XX век / авт. и менеджер проекта, сост. А. Вишняков, Б. Алдабергенова, К. Ли. – Алматы: Атамура, 2002. – 400 с.
7. Золотарева Л. Р. Современные тенденции изучения истории искусств Казахстана. – Караганды: Вестник КарГУ, 2010. № 2. Педагогика. История Казахстана. История искусств. <http://articlekz.com/node/1215?page=5> ;
8. Ибраева Валерия. 100 лет одиночества (Культурная деколонизация в Казахстане и ее художественные формы) // Альманах «ТАМЫР». – № 1 январь – июнь, 1999. www.tamyr.org/?p=86
9. Канапин, А.К., Варшавский, Л. И. Искусство Казахстана – Алма-Ата: Казахское государственное издательство художественной литературы, 1958. – 311 с.
10. Кочевники. Эстетика: (познание мира традиционным казахским искусством). – Алматы: Гылым, 1993. – 262 с.
11. Львова Э. Л., Октябрьская И. В., Сағалиев А. М., Усманова М. С. Традиционное мировоззрение тюрков Южной Сибири. Пространство и время. Вещный мир. – Новосибирск: Наука, Сиб. Отд., 1988. – 225 с.
12. Лотман Ю. М. Культура и взрыв // www.lib.socio.msu.ru/.../librari...
13. Маркович Ю. Чистота жанра. Е. Фридли. Каталог. Галерея современного искусства «Улар» – Алматы, 2013. – 52 с.
14. Мастера изобразительного искусства Казахстана / Г. Сарыкулова, И. Рыбакова, М. Габитова, М. Досмагамбегова, Р. Ергалиева, С. Кумарова, Т. Рахимжанов. – Алма-Ата: Наука, 1984. – 280 с.
15. Очерки истории изобразительного искусства Казахстана. – Алма-Ата: Наука КазССР, 1977. – 224 с.

16. Прищепова В. Этнографический альбом художника А. Померанцева // www.prischepova.pdf
17. Шаханова Н. Ж. Мир традиционной культуры казахов (этнографические очерки). – Алматы: Казахстан, 1998. – 184 с.
18. Хренов Н. Я. Культура в эпоху социального хаоса. – М.: Едиториал УРСС, 2002. – 448 с.
19. www.proskurin.ucoz.kz/publ/puteshestvie_atkinsona...
<http://khabar.kz/archive/ru/obshchestvo/item/60736-k-masimov-vstretilsya-s-potomkami-puteshestvennikov-atkinsonov-izuchavshikh-kazakhstan-v-xix-veke>

Мерзімдік басылымдар:

1. Центрально-Азиатский Искусствоведческий Журнал КазНАИ им. Т. Жургенова
2. ALUAN – независимый журнал по современному искусству на территории Казахстана
3. Альбомы, каталоги, буклеты к выставкам художников

«XIX-XX ҒҒ. ҚАЗАҚСТАН ӨНЕР ТАРИХЫ» пәні бойынша емтихан сұрақтары

1. XIX ғасырдың ортасындағы Қазақстан шыңдығы Томас Аткинсон шығармашылығында визуалды құжаттама ретінде.
2. Отандық ғалымдардың зерттеулеріндегі Ш. Уәлиханов графикасы.
3. Т.Шевченконың Қазақстандық шығармашылық кезеңіндегі сюжеттік шешімдері.
4. Қазақ ою-өрнегі: қалыптасудың тарихи кезеңдері; қолданбалы өнер түрлеріндегі оның ерекшелігі; семантикалық мағыналары.
5. Қазақстанның заманауи өнеріндегі түркі мифологиясы бейнелерінің маңыздылығы.
6. Дәстүрлі өнер туындыларын зерттеу әдіснамасы.
7. Қазақ халық өнерін зерттеушілер: тәсілдердің эволюциясы.
8. Ғалымдар мен жазушылардың зерттеулеріндегі Н.Хлудов шығармашылығы.
9. Верный қаласының сәулет өнеріндегі (1883 жылдан 1903 жылға дейін) Поля Базиль Гурдтың алатын рөлі.
10. М.Гинзбургтың Алма-Ата сәулетіндегі конструктивизмі.
11. Сәулет өнерінде ұлттық неоклассицизмнің ерекшеліктері.
12. 1920-1930 жылдардағы қазақ бейнелеу өнеріндегі кескіндемелік бағыттар.
13. Ә.Қастеевтің кескіндеме жұмыстарының стилистикалық әдістері.
14. Қуғынға ұшыраған суретшілердің шығармашылығының маңыздылығы.
15. 1940-1950 жылдардағы суретшілердің шығармашылығындағы социалистік реализм идеялары.
16. 1960 жылы кескіндеме өнеріндегі қатаң стильдің ұлттық ерекшелігі.
17. С.Калмыков мұрасындағы шығармашылық әдіс.
18. С.Мәмебеевтің көркемдік жүйесінде қазақ мәдени құбылыстары мен орыс-еуропа көркемдік дәстүрлерінің синтездік әсері.
19. Е. Сидоркиннің шығармашылығындағы ұлттық образдар.
20. Т.Досмағамбетов шығармаларындағы академиялық реализм.
21. Е.Мергеновтың шығармашылығындағы «Эмоциялық жарақаттар» - шетелдік өнертанушылардың интерпретациялау принципі.
22. Қазақстандағы Contemporary art: бағыттары, суретшілері.
23. Contemporary art қалыптасуына Р. Халфиннің шығармашылығының маңыздылығы.
24. Тәуелсіздік кезеңіндегі тарихи кескіндемелік шығармалар.
25. Қазіргі Астана сәулет өнеріндегі постмодернизмнің үрдістері.
26. Заманауи сәндік өнердегі ұлттық дәстүрлердің рөлі.

2 «ӨНЕРТАНУДЫҢ ӘДІСНАМАСЫ»

Пәннің мазмұны: Өнертанудың әдістемесі және тарихнамасын білмей түріп өнер саласындағы зерттеулер жасау күрделі болып табылады.

«Өнертанудың әдістемесі және тарихнамасы» пән бағдарламасында өнертану ғылымы мен оның зерттеу әдістеріне байланысты өнер тарихының негізгі құбылыстары қарастырылады.

I бөлім. Өнертану ғылым ретінде

Тақырып 1. Курстың пән ерекшелігі

Тақырып 2. Өнертанудың тарихы оның әдістерінің тарихы ретінде: ғылыми құрылу жолдарының тәсілдері.

Өнертанудың қалыптасуы мен дамуының негізгі кезеңдері (ежелгі дәуірден ХІХ ғасырға дейін).

Тақырып 3. ХІХ ғ. басы- ХХІ ғ. Әлемдік ғылымдағы өнертану.

Тақырып 4. Ұлттық мәдениеттегі өнертаным.

II бөлім. Өнертанудың әдістемесі.

Тақырып 5. Өнертану өнертарихының әдістемесі.

Тақырып 6. Өнертанудың әдістері.

Тақырып 7. Өнертанудың талдау мәселелері.

«Өнертанудың әдіснамасы» пәні бойынша ұсынылған әдебиеттер тізімі

Негізгі әдебиет:

1. Античная культура: литература, театр, искусство, философия, наука. Словарь-справочник / под редакцией В. Н. Ярхо. – М.: Высшая школа, 1995. – 383 с.
2. Актуальные вопросы методологии современного искусствознания. – М.: Прогресс, 1983. – 368 с.
3. Акопян К. З. ХХ век в контексте искусства. – М.: Академический проект, 2005. – 336 с.
4. Арнхейм Р. Новые очерки по психологии искусства. Пер. с англ. – М.: Прометей, 1994. – 352 с.
5. Арсланов В. Г. История Западного искусствознания ХХ века / Учебное пособие для вузов. – М.: Академический Проект, 2003. – 768 с.
6. Базен Жермен. История истории искусства: От Вазари до наших дней. – М.: Прогресс, 1994. – 528 с.
7. Гадамер Г.Г. Истина и метод / Пер. с нем.; общ. ред. и вступ. ст. Б. Н. Бессонова. – М.: Прогресс, 1988. – 704 с.
8. Беньямин В. Произведение искусства в век его технической воспроизводимости // Беньямин В. Избранные эссе. – М., 1996. – С. 66-91.
9. Бел М., Брайсен Н. Семиотика и искусствознание // Вопросы искусствознания. IX (2/96). – М., 1996. – С. 521–559.
10. Вазари Д. Жизнеописания наиболее знаменитых живописцев, ваятелей и зодчих // Под общ. Ред. А. Г. Габричевского. – Т.1-5. – М., 2001.
11. Ванеян С.С. Пустующий Трон. Критическое искусствознание Ханса Зедльмайра. – М.: Прогресс-Традиция, 2004. – 416 с.
12. Вельфлин Г. Основные понятия истории искусства: Проблема эволюции стиля в новом искусстве. – СПб.: МИФРИЛ, 1994. – 428 с.
13. Винкельман И. И. История искусства древности. Малые сочинения / Пер. с нем. и подгот. изд. И. Е. Бабанова. – СПб.: Алетейя, 2000. – 800 с.
14. Виппер Б.Р. Введение в историческое изучение искусства. 2-е изд., испр. и доп. – М.: Изобр. искусство, 1985. – 288 с.
15. Выготский Л.С. Психология искусства. – СПб.: Азбука, 2000. – 410 с.
16. Гёте И-В. Винкельман и его время // Собр. Соч. – Т.1. – М, 1980.
17. Гомбрих Э. История искусства. – М.: АСТ, 1998. – 688 с.

18. Гомбрих Э.Х. О задачах и границах иконологии. – Советское искусствознание. Вып.25. – М., 1989.
19. Дворжак М. История искусства как история духа. – СПб.: Акад. проект, 2001. – 336 с.
20. Дюрер А. Книга о живописи. Четыре книги о пропорциях // А. Дюрер. Дневники. Письма. Трактаты. – СПб.: Азбука, 2000. – С.71-85, 218-298.
21. Зедльмайер Г. Искусство и истина: Теория и метод истории искусства. – СПб.: Аксиома, 2000. – 272 с.
22. Зись А. Я. Методологические искания в западноевропейском искусствознании / Зись А.Я. – М.: Искусство, 1984. – 238 с.
23. Зись А. Я. На подступах к общей теории искусства / Зись А.Я. – М.: ГИТИС, 1995. – 296 с.
24. История европейского искусствознания: от античности до конца XVIII в. / Отв. ред. Б.Р. Виппер, Т. Н. Ливанова. – М., 1963.
25. История европейского искусствознания: первая половина XIX в. – начало XX в. / Отв. ред. Б. Р. Виппер, Т. Н. Ливанова. Кн. 1,2 – М., 1969.
26. Князева Е. Н., Курдюмова С. П. Основания синергетики. – СПб: Алетейя, 2002. – 414 с.
27. Леонардо да Винчи. Избранные произведения. – Т. 1., 2. – М. - СПб, 2000.
28. Лиманская Л. Ю. Теория искусства в аспекте культурно-исторического опыта: исследования по теории и методологии искусства. – М., 2004.
29. Ломаццо Дж. П. О прекрасных пропорциях // Панофский Э. IDEA. – М., 1999. – С.100-195.
30. Малевич К. С. Собр. соч. в 5-ти томах. Т.2: Статьи и теоретические сочинения, опубликованные в Германии, Польше и на Украине. 1924-1930. Т.3: Супрематизм. Мир как беспредметность, или Вечный покой. Письма к М. О. Гершензону (1918-1924). – М.: Гилея, 2002. – Т.2.– 392 с.
31. Махлина С. Т. Семиотика культуры и искусства. Опыт энциклопедического словаря. – СПб., 2000.
32. Павсаний. Описание Эллады. В 2 т. / Пер. С. П. Кондратьева под ред. Е. Никитюк. Пред. Э. Фролова. Пред. Е. Никитюк. – М.: АСТ-Ладомир, 2002. Т. 1. – 496 с. Т. 2. – 2002. – 512 с.
33. Палладио А. Об архитектуре //Эстетика Ренессанса. В 2-х т. Т. 2. – С.499-517.
34. Панофский Э. К истории понятий в теориях искусства от античности до классицизма / Пер. с нем. – Изд. 2-е, испр. – СПб.: Андрей Наследников, 2002. – 237 с.
35. Панофский Э. Ренессанс и «ренессансы» в искусстве Запада. – СПб.: Азбука – классика, 2006. – С. 49-103, 254-319.
36. Пачоли Л. О божественной пропорции // Эстетика Ренессанса. В 2-х т. Т. 2. – С. 373-389.
37. Пино П. Диалог о живописи // Эстетика Ренессанса. В 2-х т. – Т.2. – С. 485-499.
38. Рескин Джон. Лекции об искусстве // Пер. с англ. П. Когана под ред. Е. Кононенко. – М.: Б.С.Г.-Пресс, 2006. – 319 с.
39. Руднев В. Энциклопедический словарь культуры XX века. – М.: Аграф, 2001. – 608 с.
40. Сарабьянов Д. В. Русская живопись XIX века среди европейских школ. Опыт сравнительного исследования. – М.: Сов. художник, 1980. – 262 с.
41. Хогарт У. Анализ красоты. – Л.: Искусство, 1987. – 254 с.
42. Шалабаева Г. К. Союз языков науки и искусства: методологические подходы. – Алматы: КазНАИ им. Т. Жургенова, 2012. – 192 с.
43. Шестаков В. П. История истории искусства: от Плиния до наших дней. – М., 2008. – 304 с.

Қосымша әдебиеттер:

1. Басин Е. Я. Эстетика Возрождения // Искусство и коммуникация: очерки из истории философско-эстетической мысли // <http://ru.philosophy.kiev.ua/edu/ref/basin/glava3.html>
2. Лиманская Л.Ю. Оптические миры. Эстетика зрения и язык искусства. –М.: РГГУ, 2008. – С.172-223.
3. Лосев А. Ф. Эстетика Возрождения. М.: Искусство // http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Culture/Losev_EstetVoizr/Index.php
4. Барт Р. Удовольствие от текста // Барт Р. Избранные работы. Семиотика. Поэтика // Пер. с фр. – М.: Прогресс, 1989. – 616 с.

«Өнертанудың әдіснамасы» пәні бойынша емтихан сұрақтары:

1. Ежелгі грек поэзиясы мен философиясындағы экфрасис.
2. Декарттың трактатындағы классицизмнің негізгі принциптері.
3. И.Винкельман және оның антикалық зерттеулері.
4. Я Буркхардтың мәдениет тарих тұрғысынан түсінігі («Ренессанс мәдениеті» атты зерттеуі)
5. ХІХ ғасырдағы өнертанымдағы позитивизмнің принциптері.
6. ХХ ғасырдағы өнер тарихында «форма мәселесі» және «стиль мәселесі».
7. Г. Вельфлиннің стиль концепциясы.
8. «Көркем еркіндік» - А.Ригл тұжырымдамасының жетекші идеясы.
9. В. Воррингер теориясындағы қабылдаудың екі формасы.
10. М. Дворжактың зерттеуіндегі дәуірдің көркемдік және рухани өмірі.
11. Өнер феноменологиясы.
12. Г. Зедльмайердің құрылымдық тұжырымдамасы.
13. Вендік өнертанымның зерттеу тарихнамасы.
14. «Білім» әдісі және оның өкілдері.
15. Өнер туындыларын иконографиялық талдау: әдіс эволюциясы.
16. Д. Вазаридің көркем теориясы.
17. Э.Панофскийдің зерттеуіндегі иконография және иконология.
18. К. Юнгтің Пикассо шығармашылығы туралы ойлары.
19. Э. Гомбрих «Мотивы памяти» еңбегі.
20. Өнертану әдіснамасындағы психологиялық теориялар.
21. Социологиялық талдау әдістері.
22. Деррида және оның «Правда в живописи» кітабы.
23. К.Поппердің сыни рационализмі.
24. М. Баксандалл - «өткір сын» әдісі.
25. Өнер және герменевтика.

3 «ХХ ҒАСЫР БАТЫС ЕУРОПА ӨНЕРІ».

Пәннің мазмұны: ХХ ғасыр Батыс Еуропа бейнелеу өнерінің дамуын зерттеу және көркемдік процестің негізгі мәселелерін түсіну.

Тақырып 1. ХХ ғасырдағы өнердің негізгі кезеңдері мен концепциялары. Авангард, модернизм, абстракция, концептуализм, постмодернизм.

Тақырып 2. 1900-1910 жылдардағы шетелдік өнердегі рухани бұзылуы және жаһандану үрдісі.

Тақырып 3. Авангардтан кейін. 1920-30 жылдардағы шетелдік өнер.

Тақырып 4. Еуропалық сәулет өнеріндегі функционализм теориясы мен тәжірибесі.

Тақырып 5. Абстракцияның қажеттілігі. 1950-1960 жылдардағы шетелдік өнер

Тақырып 6. 1970-80-жылдардағы шетел өнері.

Тақырып 7. Өнердегі рәсімдік формалары.
Тақырып 8. XX ғасырдағы мүсін шеберлері.
Тақырып 9. XX-XXI ғғ. Батыс Еуропа өнері.
Тақырып 10. Постмодернизм сәулет өнері.
Тақырып 11. Қазіргі заман өнері және медиа.

**«XX ғасыр Батыс Еуропа өнері» пәні бойынша
ұсынылатын әдебиеттер тізімі**

Негізгі:

1. Лексикон нонклассики. Художественно-эстетическая культура XX века. М., 2003.
2. Хофман В. Основы современного искусства. Введение в его символические формы. – СПб., 2004.
3. Якимович А. Двадцатый век: Искусство. Культура. Картина мира: От импрессионизма до классического авангарда. – М., 2003.
4. История английского искусства. От Средних веков до наших дней. М.: Галарт, 2010.
5. Сарабьянов Д.В. Стиль модерн. – М., 2001
6. Турчин В. Образ двадцатого... в прошлом и настоящем. – М., 2003.
7. Батракова С.П. Художник 20 века и язык живописи: от Сезанна к Пикассо. – М., 1996.
8. Вольф Н. Экспрессионизм = Expressionismus. – М., 2006.
9. Герман М.Ю. Модернизм. Искусство первой половины 20 века. –СПб.,2003.
10. Крючкова В.А. Антиискусство: теория и практика авангардистских движений. – М., 1985.
11. Антология французского сюрреализма. – М., 1994.
12. Искусство эпохи модернизма. Стиль ар деко. 1910-1940. М., 2009.
13. Вуек Я. Мифы и утопии архитектуры XX века. – М., 1990
14. Иконников А. В. Пространство и форма в архитектуре и градостроительстве. — М., 2006.
15. Хан-Магомедов С. О. Рационализм- «формализм». — М., 2007.
16. Германия. XX век. Модернизм, авангард, постмодернизм. – М., 2008.
17. Маркин Ю. Искусство Третьего рейха. М., 2011
18. Гройс Б. Искусство утопии. М., 2003.
19. Гесс Б. Абстрактный экспрессионизм. М., 2008
20. Рид Г. Краткая история современной живописи. – М., 2006.
21. Бобринская Е.А. Концептуализм. М., 1994.
22. Сонтаг. С. Против интерпретации и другие эссе. М, 2014.
23. Бычков В. Эстетика. – М., 2004.
24. Добрицына И. От постмодернизма — к нелинейной архитектуре: Архитектура в контексте современной философии.– Москва, 2004.
25. Маньковская Н.Б. Эстетика постмодернизма. – СПб., 2000.
26. Андреева Е.Ю. Постмодернизм. СПб, 2007.
27. Мизиано В. «Другой» и разные. М.: Ад Маргинем Пресс,2004.
28. Олива Б.А. Искусство на исходе второго тысячелетия. – М., 2003.
29. Francis Bacon: A Retrospective / Ed. by Farr D., Peppiatt M., Yard S. New Haven, 1999.
30. Бодрийяр Ж. Общество потребления: Его мифы и структуры. – М., 2006.
31. О'Нил П. Культура кураторства и кураторство культур(ы). – М., 2015.
32. Художественный рынок: Вопросы теории, истории, методологии. – СПб, 2004.
33. Шуберт К. Удел куратора. Концепция музея от Великой французской революции до наших дней. – М., 2016.
34. Деникин А.А. ВидеоАрт / Видеохудожники. Альбом с текстовыми вставками и комментариями, эл. издание. – М., 2013.
35. Искусство в начале XXI века: проблемы и тенденции: Сборник научных статей ГИИ. М., 2013.

36. Сальникова Е. Феномен визуального. От древних истоков к началу XXI века. М., 2013.

«XX ғасыр Батыс Еуропа өнері» пәні бойынша емтихан сұрақтары.

1. XX ғасырдың Батыс Еуропа өнерінің негізгі мәселелері мен кезеңдері.
2. Модернизмнің шығу тегі, мәні және идеологиялық бағдарламасы.
3. Ар нуво және Еуропалық сәулет өнеріндегі ұлттық романтикалық ізденіс.
4. Авангардтық бағыттардың қалыптасуы. Әлеуметтік-тарихи контекст және ресми ізденіс.
5. Кескіндеме және мүсін өнеріндегі авангард бағытының қалыптастырудағы еуропалық емес мәдениеттер өнерінің рөлі. Экспрессионизм, кубизм, сюрреализм.
6. Кубизм және футуризмдегі кеңістік пен уақыттың мәселелері.
7. Өнердегі жеке тұлғаның рөлі. П. Пикассоның шығармашылығы.
8. Фовизм және экспрессионизмнің тарихы мен көркемдік ерекшеліктері. XX ғасыр басындағы француз және неміс өнерінің ерекшелігін салыстыру және сипатау.
9. Абстракционизм: шығу тарихы, негізгі бағыттары және шеберлері. В. Кандинский, К. Малевич, П.Мондриан.
10. Супрематизмнің заманауи сәулет өнерге әсері. З. Хадид.
11. XX ғасыр өнерінің дамуындағы реди медтің рөлі. Өнердегі бейнелерден бас тарту.
12. XX ғасырдың бірінші жартысындағы итальяндық өнер мектебінің мәселелері. Көркемдік бағыттары және маңызды тұлғалары.
13. Сюрреализмнің теориясы мен көркемдік практикасы. С.Дали, Р. Магрит, М. Эрнст, Х. Миро.
14. XX ғасырдың бірінші жартысындағы еуропалық мүсін өнеріндегі пластикалық жаңашылдығы. А.Арkipенко, А.Джакометти, С.Бранкуси.
15. 1920-30 жж. Еуропалық өнердегі бейнелеу үрдістерінің мәселелері.
16. КСРО, Германия және Италия тоталитарлық өнерінде идеологиялық диктатураны бейнелеу.
17. Конструктивизмнің анықтамасы және теориясы.
18. Сәулет өнеріндегі халықаралық стиль. Модернизмнің жетекші шеберлерінің шығармашылығы.
19. XX ғасырдың ортасында мүсін өнеріндегі жаңашылдық және символикалық бейнелер. Г.Мур, А. Цадкин, М. Марини, Д.Манцу.
20. XX ғасырдың екінші жартысындағы өнердің ерекшеліктері. Постмодернизм.
21. Постмодернизмнің теориясы: «автордың өлімі», ирониялық, апроприация, интертекстуалды, көркемдік стратегиялардың алуандығы.
22. XX және XXI ғасыр кезеңдегі сәулет өнерінде форма қалыптастырудың динамикалық принциптерін іздестіру және постмодернизм. Н. Фостер, Р.Колхаса, Ф.Гери, З.Хадид, Д.Либескинд, Дж Ньюель, С.Калатравы шығармашылығы.
23. Инсталляция өнері. Өнер объектінен инвайронментке.
24. Перформанс өнер тарихы мен әдістері.
25. XX ғасырдағы өнердің жаңа медианың рөлі. Видео-арт өнерінің пайда болуы.